

Ny detaljplan för kvarteret Tallen

Enligt 6 kap. miljöbalken om miljöbedömningar ska en myndighet eller kommun som upprättar eller ändrar en plan eller ett program göra en strategisk miljöbedömning av planen, programmet eller ändringen, om dess genomförande kan antas medföra betydande miljöpåverkan, BMP. Syftet med miljöbedömningen är att integrera miljöaspekter i planeringen så att en hållbar utveckling främjas.

Innan myndigheten eller kommunen tar ställning till om BMP kan uppstå ska en undersökning göras som identifierar de omständigheter som talar för eller emot att BMP kan uppstå (enligt de kriterier som anges i Miljöbedömningsförordning, SFS 2017:966). När undersökningen är genomförd ska kommunen eller myndigheten ta ett särskilt beslut som redovisar identifierade omständigheter. Beslutet ska tillgängliggöras för allmänheten, men kan inte överklagas särskilt. Samråd ska även ske med de länsstyrelser, kommuner och andra myndigheter som berörs av planen, programmet eller ändringen.

Om BMP kan antas uppstå ska de omständigheter som talar för detta utredas i en miljökonsekvensbeskrivning, MKB. Det som framkommer i MKB ska integreras i planarbetet och handlingen ska samrådats i samband med planprocessen.

För att ta ställning till om planens genomförande kan leda till BMP eller inte, har en undersökning genomförts med hjälp av en checklista. Undersökningen och checklistan biläggs till detta dokument. Risk för negativ inverkan leder till att påverkansfaktorn ska behandlas i planbeskrivningen. Risk för betydande negativ inverkan leder till att påverkansfaktorn dessutom ska behandlas i en miljökonsekvensbeskrivning, MKB.

Beslut

Planen antas inte medföra betydande miljöpåverkan. En miljöbedömning med miljökonsekvensbeskrivning enligt 6 kap 11, 12 § § miljöbalken, MB, bedöms därför inte behöva genomföras. De påverkansfaktorer som kan leda till inverkan ska dock särskilt behandlas i planbeskrivningen.

Delegationsbeslut enligt samhällsbyggnadsnämndens delegationsordning:
punkt 4.6; *beslut gällande betydande miljöpåverkan*

Motivering

Bifogad checklista och övriga påverkansfaktorer utgör bedömningsgrunder för motiv till beslut. Det finns inte anledning att anta att **miljökvalitetsnorm** kommer att överskridas.

Samhällsbyggnadsnämnden

Rose-Marie Henriksson
Ordförande

Plangeografi

Området är beläget mitt i centrala Kalix där bl.a. kommunens förvaltningsbyggnad är lokaliserad.

Figur 1. Översiktskarta. Aktuellt område inringat i blått

Planens syfte

Syftet med den nya detaljplanen är att skapa planmässiga förutsättningar att kunna förtäta kvarteret.

Bakgrund

Samhällsbyggnadsnämnden beslutade 13 juni 2023 § 94 att starta processen med att upprätta en ny detaljplan för kvarteret Tallen. Nämnden beslutade även att planen bör handläggas med utökat förfarande enligt 5 kap plan- och bygglagen, PBL.

I gällande detaljplaner, från 1988 samt 1992, är byggrätterna mycket begränsade och omfattar enbart den yta som befintliga byggnader upptar på markytan. Det är således inte möjligt att bygga något utanför befintliga fasadliv. I detaljplanen från 1992 var syftet att ytterligare tre punkthus, likt befintligt punkthus i området men något lägre, skulle byggas i området vilket medför att byggrättsytan är låst till punkthusens form. Högsta tillåtna höjder är också i gällande detaljplaner lägre än vad som skulle krävas för att bygga ut enligt inlämnad illustrationsplan.

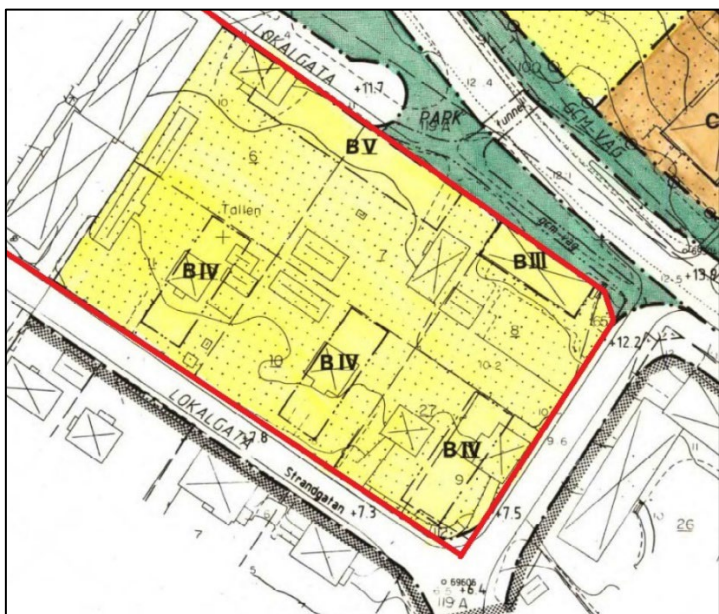
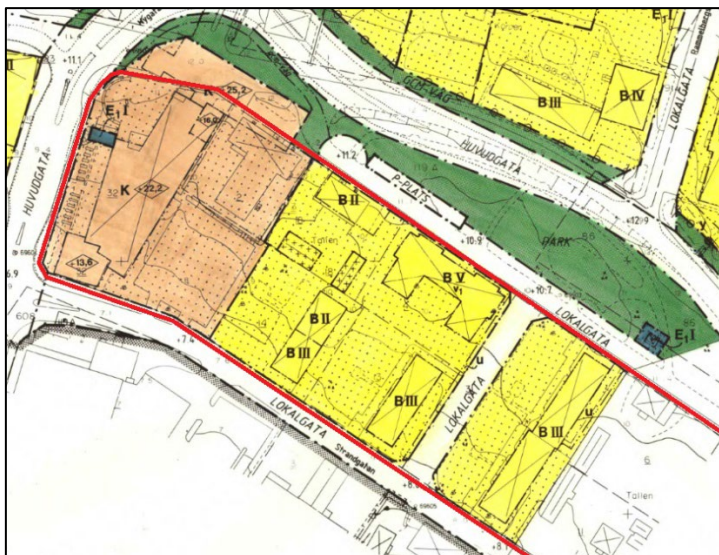

KALIX KOMMUN

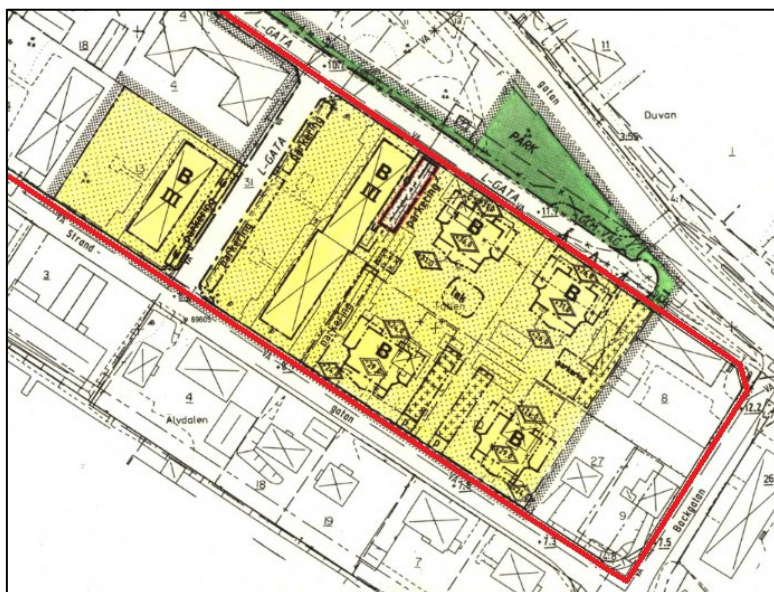
För området gäller fördjupad översiktsplan, FÖP, för centrala Kalix från 2012. Av FÖP:en framgår att kommunen är positiv till ökad exploatering inom kv. Tallen och behovet om en ny detaljplan belyses. Rekommendationerna i FÖP:en föreslår max åtta våningar i kvarterets norra del och max 4 våningar i kvarterets södra del.

Kalix kommun bedömer att en ny detaljplan enligt illustrationsplanen till begränsad del inte är helt förenlig med FÖP:en eftersom förtätningsförslaget visar att området kan bli någon våning högre än FÖP:ens rekommendationer. Den allmänna riktningen i förtätningsförslaget bedöms dock ha ett tydligt stöd i FÖP:en.

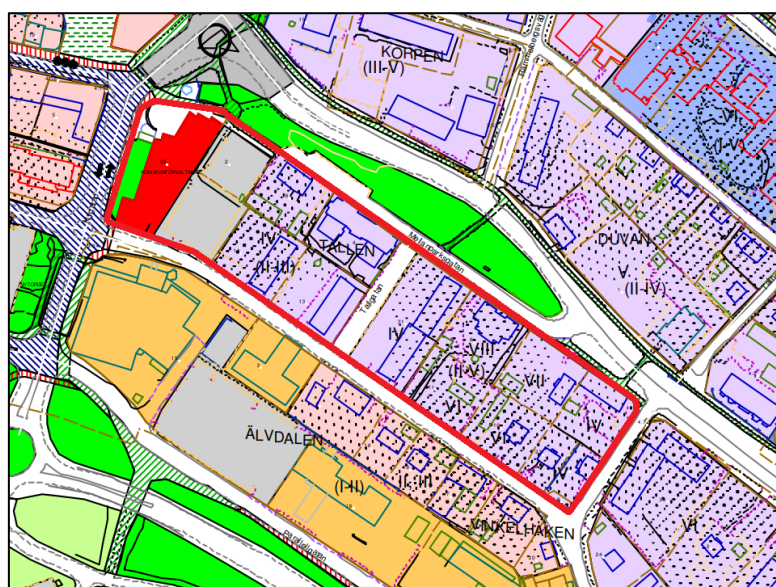
Vid upprättande av detaljplanen kommer parkeringssituationen i området ses över, vilket medför att åtminstone den s.k. Mellanparken kommer ingå i planområdet.

Figur 2 och 3. Utklipp ur gällande detaljplan från 1988. Kv. Tallen inom röd linje.

Figur 4. Urklipp ur gällande detaljplan från 1992. Kv. Tallen inom röd linje.

Teckenförklaring

Bebyggelse	
	Administration
	Bostäder
	Handel, kontor och service
Fritid, kultur och turism	
	Park/grönområde
Gatumark	
	Befintlig parkering
Exploatering	
	Bevarandevärda byggnader
	Bevarandevärta markområde
	Max antal våningar
	Antal våningar enl. gällande DP
	Ökad exploatering

Figur 5. Urklipp ur FÖP för centrala Kalix, 2012. Kv. Tallen inom röd linje.

Påverkansfaktor	Ingen eller mycket liten risk för påverkan	Risk för negativ påverkan	Risk för betydande negativ påverkan	Kommentar
Berörs/påverkas skyddade områden:				
Riksintresse 3 & 4 kap MB:				Området ligger inom riksintresse för:
		X		Försvarsmakten, område med särskilt behov av hinderfrihet (3 kap 9 § MB).
				<i>Påverkan på riksintressenas värden ska bedömas i planhandling och exploateringen får inte påtagligt skada riksintressenas värden.</i>
Nationalpark, 7 kap MB	X			Berörs inte
Naturreservat, 7 kap MB	X			Berörs inte
Kulturresevat, 7 kap MB	X			Berörs inte
Naturminne, 7 kap MB	X			Berörs inte
Biotopskyddsområde, 7 kap MB	X			Berörs inte
Djur- och växtskyddsområde, 7 kap MB	X			Berörs inte
Strandskydd 7 kap MB	X			Berörs inte
Miljöskyddsområde 7 kap MB	X			Berörs inte
Vattenskyddsområde 7 kap MB	X			Berörs inte

KALIX KOMMUN

Interimistiska förbud 7 kap MB	X			Berörs inte
Natura 2000 område	X			Berörs inte
Områdesskydd enligt internationella konventioner (ramsarområden, BSPA-områden, MPA-områden)	X			Berörs inte
Landskapsbildskyddsområde	X			Berörs inte
Naturvårdsavtal	X			Berörs inte
Skyddsvärda objekt eller områden i övrigt	X			Inga kända
Berörs/påverkas artskyddade och/eller rödlistade arter?		X		Ca 10st rödlistade fågelarter har observerats inom eller i anslutning till planområdet och rapporterats in i Artportalen (2020–2024). I majoriteten av de inrapporterade fynden har Kalix centrum angetts som fyndplats. Det innebär att arter som kan ha påträffats relativt långt utanför planområdet också redovisas.
Berörs/påverkas kulturmiljö?		X		I området finns inga kända eller registrerade lämningar enligt karttjänsten Fornsök. Utanför planområdet finns den s.k. Ryssgraven vilket är en gravplats för svenska och ryska soldater från finska kriget 1808–1809. Ryssgraven bedöms inte påverkas av ett genomförande av en ny detaljplan. I kommunens bevarandeplan från 1984 har två av byggnaderna inom området tilldelats bevaringsklass 2, Tallen 9 och 10 vilka stått kallställda under lång tid och förfallit, se figur 10-11. Ett genomförande en detaljplan enligt illustrationen innebär att dessa byggnader behöver rivs. Övriga byggnader som pekats ut som bevarandevärda är idag redan rivna.

KALIX KOMMUN

Berörs/påverkas naturmiljö och/eller biologisk mångfald?		X		På kvarterets innergårdar finns en hel del stora gamla tallar. Planen utformas så att befintliga innergårdar och träd kan bevaras i stor utsträckning. En begränsad del av Mellanparken som är avsatt som grönområde i gällande detaljplan kan komma att tas i anspråk för parkeringar, men i princip kommer hela Mellanparken förbli grönområde. Ett genomförande av planen bedöms därför inte påverka naturmiljön eller biologisk mångfalden i området.
Berörs/påverkas möjligheten till rekreation- och friluftsliv?		X		En begränsad del av Mellanparken som är avsatt som grönområde i gällande detaljplan kan komma att tas i anspråk för parkeringar för att ersätta gatuparkeringen efter Mellanparksgatan. I princip kommer hela Mellanparken förbli grönområde och ett genomförande av planen bedöms därför inte påverka möjligheten till rekreation och friluftsliv.
Berörs/påverkas tysta/ostörda miljöer?	X			Bedöms inte påverkas.
Finns skred-/erosionsrisk och översvämningsrisk (beroende av klimatförändringar)?	X			Området ligger inte inom riskområde för skred, erosion eller översvämningsrisk och marken utgörs enligt SGU:s jordartskarta av morän och bedöms generellt vara mycket stabil.
Berörs/påverkas materiella tillgångar?	X			Bedöms inte påverkas
Innebär planförslaget energikrävande verksamhet?	X			Nej
Innebär planförslaget alstrande av större volymer av avfall?	X			Nej

KALIX KOMMUN

Påverkas lokalklimatet?	X			Bedöms inte påverkas.
Finns närliggande miljöfarliga verksamheter som medför risk för miljö och hälsa?	X			Nej
Innebär planen möjlighet till miljöfarlig verksamhet som medför risk för miljö och hälsa?	X			Nej
Påverkas omgivningen av störningar från planområdet?				
Buller	X			Bedöms inte påverkas
Ljus	X			Bedöms inte påverkas
Lukt	X			Bedöms inte påverkas
Damning	X			Bedöms inte påverkas
Elektromagnetiska fält	X			Bedöms inte påverkas
Vibrationer	X			Bedöms inte påverkas
Påverkas planområdet av störningar från omgivningen?				
Buller	X			Bedöms inte påverkas
Ljus	X			Bedöms inte påverkas
Lukt	X			Bedöms inte påverkas
Damning	X			Bedöms inte påverkas
Elektromagnetiska fält	X			Bedöms inte påverkas
Vibrationer	X			Bedöms inte påverkas
Påverkas stads- och landskapsbilden?	X			Stads- och landskapsbilden bedöms inte påverkas i och med att föreslagna byggnadshöjder enligt illustrationsplanen är anpassad till topografin. Området

KALIX KOMMUN

				ligger i de centralaste delarna av Kalix som redan är exploaterat med större flerbostadshus.
Påverkas planområdet av barriärer från omgivningen?		X		Nygatan och Centrumvägen är två viktiga transportvägar för fordonstrafik. Det finns dock flertalet belysta övergångsställen som även möjliggör säker transportväg för oskyddade trafikanter.
Påverkas omgivningen av barriärer från planområdet?	X			Nej.
Berörs/påverkas planområdet av förorenade mark- och vattenområden?		X		En fastighet inom planområdet, Tallen 8, är registrerad i länsstyrelsernas databas för potentiellt förorenade områden, EBH-stödet, med primär bransch "Olyckor BKL 2". På 90-talet inträffade ett läckage med eldningsolja på platsen som sanerats enligt EBH-stödet. En annan fastighet i direkt anslutning till planområdet, Älvdalen 7 (f,d, Scotts tvätt) är också registrerad i EBH-stödet. I verksamheten har lösningsmedel använts. Har inventerats och tilldelats riskklass 2. Eventuell spridning av föroreningar till kv. Tallen kommer utredas under planprocessen. Hanteras i planbeskrivning.
Påverkas omgivningen av risk för föroreningar i mark- och vattenområden från planförslaget?		X		Se ovan avseende Tallen 8. Hanteras i planbeskrivning.
Finns risk för höga radonhalter i planområdet?	X			Enligt kommunens radonriskkartering från 1997 så ligger planområdet inom normalriskområde för gammastrålning.
Påverkas planområdet av luftföroreningar från omgivningen?	X			Inte mer än vad som kan förväntas inom tätortsområde.

KALIX KOMMUN

Påverkas omgivningen av risk för luftföroreningar från planområdet?	X			Nej.
Påverkas trafiksituationen och trafiksäkerheten inom planområdet?		X		Detaljplanen förväntas öka antalet lägenheter vilket sannolikt medför ökad trafik inom området. Hanteras i planbeskrivning.
Påverkas trafiksituationen och trafiksäkerheten utom planområdet?		X		Detaljplanen förväntas öka antalet lägenheter vilket medför ökad trafik till och från området. Hanteras i planbeskrivning.
Är planen förenlig med nationella, regionala och lokala miljömål?	X			Ja, se kommande kapitel <i>Miljömål</i> och <i>Miljökvalitetsnormer</i>
Påverkas miljökvalitetsnormer?	X			Nej, se kommande kapitel <i>Miljömål</i> och <i>Miljökvalitetsnormer</i>
Påverkas hälso- och folkhälsomål samt barnkonventionen?	X			Bedöms inte påverkas.
Förenlighet med gällande kommunala planer		X		Bedöms till begränsad del inte vara helt förenlig med gällande FÖP eftersom förtätningsförslaget visar att området kan bli någon våning högre än FÖP:ens rekommendationer. Planförslagets allmänna riktning bedöms vara förenlig med FÖP:ens intentioner för det aktuella området.

Kravfaktor

	JA	NEJ
Innefattar genomförandet av planen, programmet eller ändringen en verksamhet eller åtgärd som kräver tillstånd enligt 7 kap. 28 a§ miljöbalken (Natura 2000)?		X
Innebär detaljplanen förutsättningar som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan utifrån förordning 1998:905 om miljökonsekvensbeskrivningar bilaga 2 och 4 (se redovisning i tabell ovan)?		X

Ja på någon punkterna innebär att detaljplanen kan leda till betydande miljöpåverkan – en miljökonsekvensbeskrivning, MKB, ska därmed tas fram.

Miljömål

Syftet med de miljöpolitiska målen (prop. 2004/05:150), totalt 16 stycken (redovisas i tabellen nedan) är att till nästa generation lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen i Sverige är lösta. Detta ska ske utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser.

Länsstyrelserna har, tillsammans med kommunerna och näringslivet, vidarebearbetat miljömålen och anpassat dem till regional/länsnivå. Regionala miljömål är hjälpmedel för att bedöma miljötillståndet och hotbilder samt hjälp för prioritering av åtgärder och uppföljning av miljöeffekterna. Aktuellt läge går att läsa på miljömålsportalen (www.miljomal.nu).

Länsstyrelsen i Norrbottens län fastställde i slutet av 2013 att de regionala miljömålen likställs med de gällande nationella miljökvalitetsmålen. De etappmål som beslutas av regeringen gäller det vill säga även som regionala etappmål för Norrbottens län. Länsstyrelsen i Norrbottens län har konstaterat att inget av miljömålen uppnås till 2020 och ett åtgärdsprogram för att nå regionala miljö-, klimat- och energimål, fastställdes under 2018.

Samtliga miljömål och planens bedömda inverkan på dessa:

Miljömål	Planens inverkan
1 Begränsad klimatpåverkan	±
2 Frisk luft	±
3 Bara naturlig försurning	±
4 Giftfri miljö	x
5 Skyddande ozonskikt	±
6 Säker strålmiljö	x
7 Ingen övergödning	x
8 Levande sjöar och vattendrag	x
9 Grundvatten av god kvalitet	x
10 Hav i balans samt levande kust och skärgård	x
11 Myllrande våtmarker	x
12 Levande skogar	x
13 Ett rikt odlingslandskap	x
14 Storslagen fjällmiljö	x
15 God bebyggd miljö	+
16 Ett rikt växt- och djurliv	±

Förklaringar

+ positiv påverkan, ++ mycket positiv påverkan, - negativ påverkan, - - mycket negativ påverkan, ± obetydlig positiv eller negativ påverkan, x ingen påverkan

Kommentar: Detaljplanens genomförande bedöms inte påverka miljömålen mer än obetydligt.

Miljökvalitetsnormer

Miljökvalitetsnormer (MKN) är ett juridiskt bindande styrmedel som infördes med miljöbalken 1999 för att komma till rätta med miljöpåverkan från diffusa utsläppskällor från till exempel trafik och jordbruk. En MKN kan anges som en halt eller ett värde (högsta tillåtna halt av ett ämne i luft, mark, eller vatten) men kan även beskrivas i ord.

MKN kan ses som styrmedel för att på sikt nå miljökvalitetsmålen. Det finns idag MKN för olika föroreningar i utomhusluften (SFS 2010:477), olika parametrar i vattenförekomster (SFS 2004:660), olika parametrar i havsmiljön (SFS 2010:1341) olika kemiska föreningar i fisk- och musselvatten (SFS 2001:554) samt för omgivningsbuller (SFS 2004:675).

MKN för utomhusluft

Det finns svenska MKN för den högsta tillåtna halten i utomhusluft av kvävedioxid och kväveoxider, svaveldioxid, kolmonoxid, ozon, bensen, fina partiklar (PM10 och PM2,5), bens(a)pyren, arsenik, kadmium, nickel och bly i utomhusluft.

Tillkommande trafik på grund av detaljplanens genomförande bedöms inte innebära att MKN för utomhusluft kommer att överskridas.

MKN för vattenförekomster

Vattenmyndigheterna (5 stycken) har det övergripande ansvaret att se till att EU:s ramdirektiv för vatten (vattendirektivet) genomförs i Sverige. Grundvatten, sjöar, vattendrag och kustvatten har delats in i vattenförekomster för vilka bedömning har skett vilken ekologisk, kemisk eller kvantitativ status som vattnet har och vilka krav som ställs för att kunna upprätthålla och förbättra denna status.

Bottenvikens vattendistrikt är Sveriges nordligaste vattendistrikt och omfattar hela Norrbottens län samt större delen av Västerbottens län. Länsstyrelsen i Norrbottens län har utsetts till vattenmyndighet i distriktet. Vattendistriktet beslutade i december 2021 om (nya) MKN, och ett nytt åtgärdsprogram för vatten beslutades 2022 som gäller för 2022-2027. Beslutande MKN innebär kortfattat att alla vattenförekomster ska minst uppnå normen god ekologisk och kemisk status eller god potential (senast december 2027) och att statusen inte får försämrats (Weserdomen C-461/13).

Inget av distriktets vatten uppnår god kemisk status till följd av storskalig och långväga spridning av kvicksilver och polybromerade difenyletrar (PBDE, används bland annat som flamskyddsmedel), vilka sprids till miljön via läckage från varor, avfallsupplag med mera. Bortsett från dessa är det ett femtiotal vattendrag, sjöar och kustvatten som inte uppnår god kemisk status på grund av påverkan från olika tungmetaller och tributyltenn (TBT).

Vattenkvaliteten är överlag god inom distriktet, men vissa utmaningar finns att särskilt ta hänsyn till i samband med samhällsutvecklingen:

- Fysiska förändringar, exempelvis utvinning av energi, vägar, ökad produktionen inom jord- och skogsbruk som påverkar vattnen negativt. Fysisk påverkan är den vanligaste orsaken till att god ekologisk status inte nås i distriktet.
- Läckage av metaller och sura ämnen från sulfidjordar i kustområden, beroende av bland annat bearbetning och dikning.

KALIX KOMMUN

- Storskalig påverkan från areella näringar, exempelvis genom gödsling, utdikning, ökad instrålning vid avverkning samt effekter från körskador i marken.
- Läckage av metaller från avslutad och pågående gruvverksamhet.
- Vattentäkter som saknar vattenskyddsområde eller där föreskrifter och skyddsområdets avgränsningar behöver revideras. I Bottenvikens vattendistrikt är det bara drygt 10 % av de allmänna vattentäkterna som har fullgott skydd.

Tabell 1. Nuvarande status och MKN för berörda vattenförekomster
(www.viss.lansstyrelsen.se, 2024-02-01):

Vattenförekomst	EU-CD	Ekologisk status/ potential	Kemisk status	MKN Ekologisk status	MKN Kemisk status	Miljöproblem
Kalixälven	SE732804-182506	Måttlig	Uppnår ej god	God ekologisk status	God kemisk ytvattenstatus med undantag av kvicksilver/kvikksilverföreningar och bromerad difenyleter	Miljögifter, flödesförändringar samt morfologiska förändringar och kontinuitet

Kommentar:

Utveckling enligt planförslaget bedöms inte påverka huruvida normerna för god ekologisk eller god kemisk status kan uppnås/upprätthållas. Planområdet ligger inom kommunens verksamhetsområde för vatten och avlopp. Inför upprättande av planhandlingar bör en dagvattenutredning tas fram.

MKN för fisk- och musselvatten

Ingen vattenförekomst som är utpekad som fisk- eller musselvatten enligt Naturvårdsverkets förteckning NFS 2002:6 finns eller berörs av aktuell utveckling.

MKN för omgivningsbuller

MKN för buller bygger på ett EG-direktiv för buller som infördes i svensk lagstiftning i förordning (2004:675) om omgivningsbuller. Enligt förordningen finns en skyldighet att kartlägga buller och upprätta åtgärdsprogram samt sträva efter att omgivningsbuller inte medför skadliga effekter på människors hälsa. Kravet på kartering börjar gälla när ett samhälle har fler än 100 000 invånare. Eftersom Kalix har färre än 100 000 invånare, finns det inte något formellt krav på bullerkartering. Det finns därför inte heller några beslutade MKN.

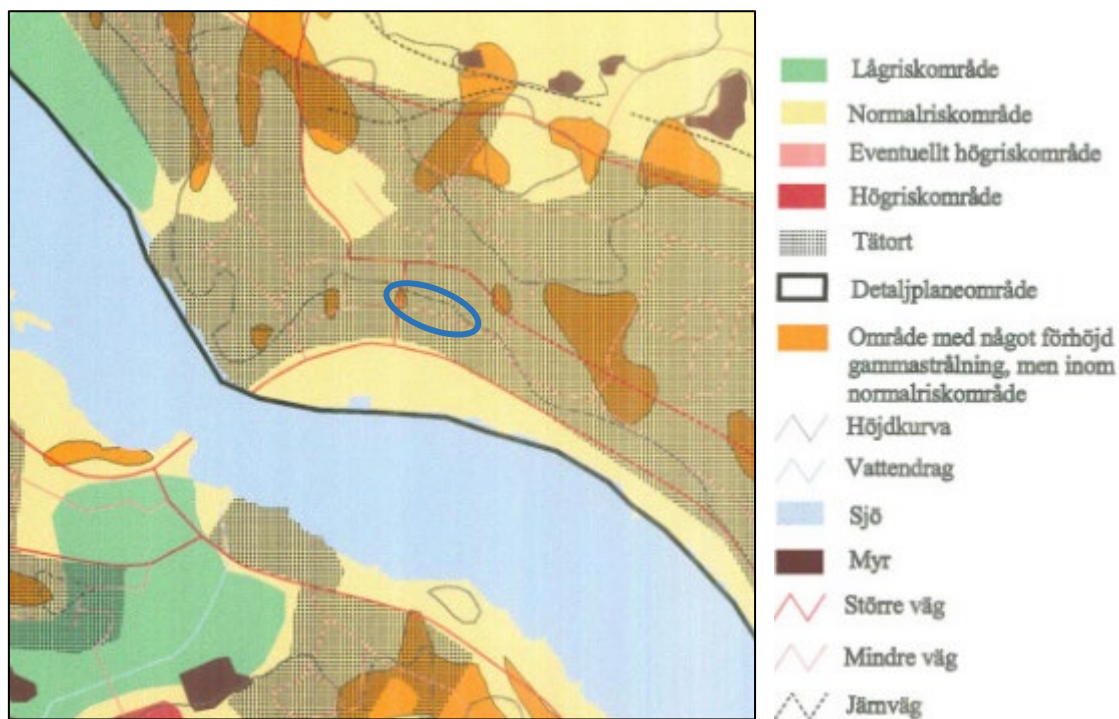
Upprättad av

Aron Karlsson Roos
Samhällsplanerare

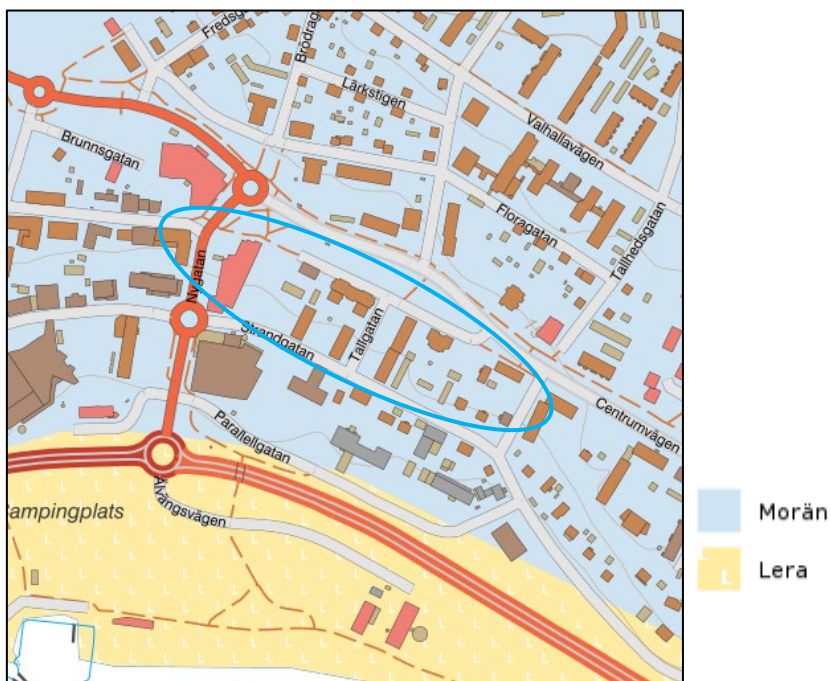
Undersökningen har upprättats på Kalix kommuns samhällsplaneringsavdelning och har granskats av kommunens miljöavdelning.

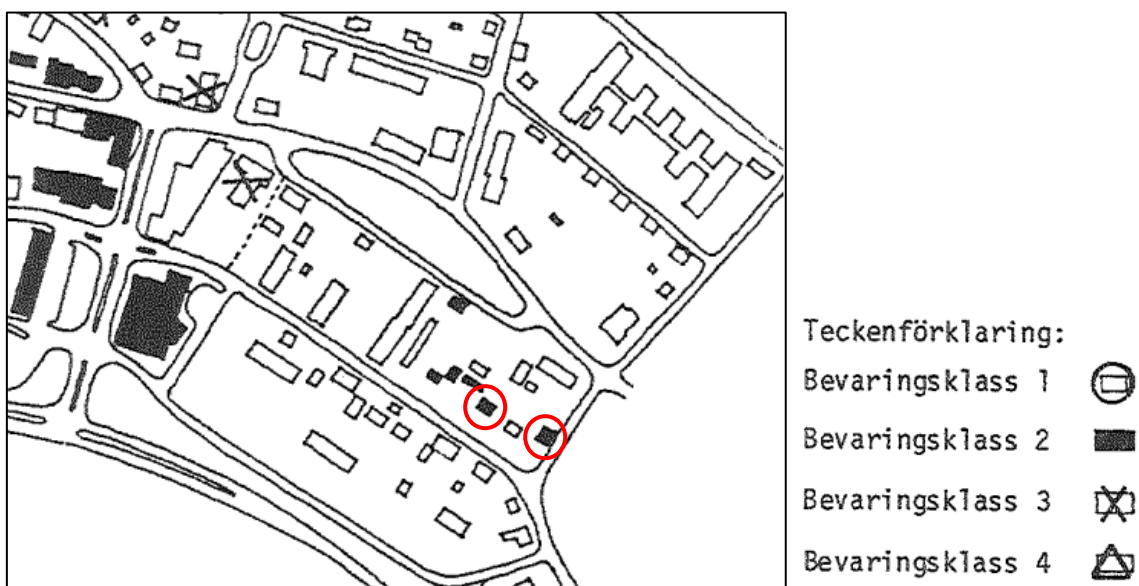
Figur 6. Rödmarkering avser avgränsning i Artportalen, gula markeringar avser fyndplatser för arter som rapporterats in.

Figur 7. Översiktlig riskkartering för markradon, 1997. Planområdet inringat i blått.

Figur 8. Utklipp ur SGU:s jordartskarta. Planområdet inringat i ljusblått.

Figur 9. Utklipp ur bevarandeplan för Kalix centrum, 1984. Kvarvarande byggnader som bedömts ha någon form av bevarandevärde inringat i rött.

KALIX KOMMUN

**UNDERSÖKNING AV
BETYDANDE MILJÖPÅVERKAN**
2024-02-05

Sida 15

Vårt diarienummer
2023-463-PDP

Figur 10-11. Tallen 9 och 10.